

Két új adat hazánk flórájához. Zwei neue Beiträge zur Flora von Ungarn.

Irta: } Dr. Jávorka Sándor (Budapest)
Von }

1. *A Telekia speciosa (Schreb.) Baumg. a borsodi Bükkhegységben.* Az 1922. év nyarán, miközben a Bükkhegység délkeleti lábánál SZEÖTS BÉLA mocsolyástelepi főerdőmérnök vendégbarátságát élvezve a Bükkhegységet jártam be, a természet jelenségeit állandóan figyelő szives házigazdám egyik útjáról nagy meglepetésemre a *Telekia speciosa* töleveleit hozta nekem azzal, hogy ezt a díszes növényt ő a Bükk egyik völgyében évek óta észleli. Kimenve a helyszínére, a Lator község és a Nyirmező közt húzódó Feketesár völgye felső szakaszába, körülbelül 450 m. magasságban, a száraz meszes patak medre mentén, részben kivágott bükkerdő szélén ott díszelgett a bimbózó *Telekia*. Mintegy 100 töre tehető itt az egész állománya és a termőhelynek igen eldugott volta magyarázza, hogy a Bükk hegység oly fáradhatatlan és élesszemű kutatója, BUDAI JÓZSEF tanár sem akadt eddig reá.

Az erdélyi ligeteknek ezt a díszét és vezérnövényét a magyar középhegység vagy Ósmátra területéről eddig nem ismertük. Az északi felföldön is, amint ismeretes, csak kevés termőhelyét tudjuk. Mindössze a Nagy-Fátra aljában, Fenyőháza alatt a Lubochna völgyében, a Klak lejtőjén találta BORBÁS (A Fátra hegység nemzeti és növényzeti alapon, a budapesti V. ker. állami főreáliskola 26. értesítője 1898. 21. old.) és innen tárgyalja PAX (Grundz. d. Pflanzenverbreitung in den Karpathen II. 152. old.) és MARGITTAI (Magyar Bot. Lapok 1913. évf. 245. old.). Kevésbé biztos adat a BORBÁS-é a Földrajzi Közlemények 1900. évf. 269. oldalán, ahol azt röviden Liptó- és Nyitra megyéből említi és SCHERFFEL AURÉL-é, aki (a Magy. Kárpátgyűjtemény VI. évkönyvében 262. old.) Szepes-Béla és Busóc közt szedte, utóbbi helyen azonban NYÁRÁDY E. GYULA hiába kereste. A kassa-eperjesi törésvonalon túl Ung- és Bereg megyében már gyakori, HAZSLINSZKY pedig (Éjszakmagyarhon viránya) Zemplén megyéből a Varannó melletti Zamutói völgyből is említi.

Úgy a fátrai, mint a bükki termőhely — az előfordulás körülményei mindkét helyen a természetes település mellett szólnak — az Északkeleti és Délkeleti Kárpátokban megvonható zárt elterjedési körön kívül eső sporadikus előfordulásnak tekinthető. Egyébként is a Bükk hegységben számos más, a Telekiánál ritkább erdélyi és bánági növény, (*Sesleria Heufleriana*, a *Pulsatille australis*-hoz igen közelálló alakok, *Orob. transsilvanicus*, *Avenastrum compressum*) is tudott, az Alföldet mintegy átugorva, megtelepedni.

2. *A Juncus maritimus L. a Fertő-tó partján.* 1923. év augusztusában az Eszterházy uradalom előzékenységéből

a Fertő-tótól keletre húzódó „Hany“ lapályát járva, utamat a Fertő délkeleti, régi partján álló Mexikó hercegi uradalmi majornál fejeztem be és itt a régi begyepesedett és itt-ott elszikesedett Fertő mederbe lépve, a majortól nyugatra alig 15 percnnyire, lekaszált réten néhány erősen kiemelkedő *Juncus*-gyep keltette föl figyelmemet, amelyről kitűnt, hogy az európai és más világérszbeli tengerpartok sós iszapjában honos *Juncus maritimus* L.-al azonos. Európa belföldjén tudtommal eddig nem találták s ezért ennek a tipikus tengerparti növénynek a tengerpartoktól ily távoleső belföldön való előfordulása eléggé feltűnő és sok tekintetben azonos jelenség a *Schoenoplectus litoralis* keszthely-hévízi előfordulásával, amint azt GLÜCK H. tanár e lap 1919. évfolyamában ismertette.

Tekintettel arra a körülményre, hogy a Fertő-tó délkeleti partja csak alig 1—2 évtizede van a jelzett területen lecsapolva, föltehető, hogy a növény esetleg csak újabban, talán madarak útján vándorolhatott oda; mindenestre előfordulása ott csak korlátolt területre szorítkozik, amiért az eléggé átkutatott Fertőparton eddig nem találták. Reliktumnak csak abban az esetben gondolhatnók, ha már a Fertő lecsapolása előtt is ott tenyészett; ezt különben a további helyszíni kutatások vannak hivatva eldönteni.

Megjegyzem még, hogy BUCHENAU, a Juncaceák monográfiája, monografiáiban tévesen vonta a Fiume mellől származó *J. Hoppii* NOË-t a *J. acutus* L. var. *Tommasinii* (PARL.) ARCANG.-hoz synonymnak, mert a *J. Hoppii* NOË in sched. a Magyar Nemzeti Múzeum herbáriumában található számos eredeti példány nyomán a *J. maritimus*-szal azonos.

*

Der Verfasser berichtet über die Entdeckung der *Telekia speciosa* im Borsoder Bükk-Gebirge, u. zw. im oberen Teile des „Feketesár“ Tales, das sich zwischen der Ortschaft Lator und dem Nyirmező hinzieht. Der Standort liegt in einer Höhe von c. 450 m. Bei dieser Gelegenheit werden die nordungarischen Standorte dieser Pflanze aufgezählt.

Juncus maritimus L. hat der Verf. im Monate August 1923 im Hanság am südöstlichen Ufer der Neusiedler See's in der Nähe des Meierhofes „Mexiko“ südlich von Apetlon entdeckt. Dieser Standort verdient als ein weit in das Kontinent vorgeschobener Posten dieser Meeresstrandpflanze besondere Beachtung, er bildet sozusagen ein Gegenstück zu dem Héviz-er Standort des *Schoenoplectus litoralis*.

Der Verf. bemerkt bei dieser Gelegenheit, dass BUCHENAU in seiner Monographie den Fiumaner *Juncus Hoppii* NOË irrthümlich als Synonym zu *J. acutus* var. *Tommasinii* (PARL.) ARC. gezogen hat, da die im Herbar des ung. Nationalmuseums liegenden Originale des *J. Hoppii* zu *J. maritimus* gehören.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1922

Band/Volume: [21](#)

Autor(en)/Author(s): Sándor Jávorka

Artikel/Article: [Zwei neue Beiträge zur Flora von Ungarn 67-68](#)